

© Latvijas Meža nozares
arodbiedrība
Bruņinieku ielā 29/31
Rīga LV – 1001
Tālr. 67035941
www.lmna.lv
E-pasts: lmna@lmna.lv

Latvijas Meža
nozares arodu biedrības
ZIŅAS

2019.gada septembris—oktobris
Nr. 6 (211)

AKTUALITĀTES

MEŽA NOZARES ARODBIEDRĪBĀ

20. septembrī, sākoties pasaules Globālās Klimata Rīcības Nedēļai, Latvijas Meža nozares arodbiedrības arodorganizāciju līderi, sadarbībā ar A/S "Latvijas Valsts meži" (LVM), devās vizītē uz kokaudzētavu „Mazsili”.

Ar jaunumiem mežu apsaimniekošanā arodbiedrības aktīvistus iepazīstināja LVM valdes loceklis **Edvīns Zakovics**: " ... Latvijas Valsts mežos ikgadējais izcirstais koksnes apjoms ir mazāks par pieaugumu, tādējādi mežā notiek nepārtraukta koksnes resursu atjaunošanās. Ikgadējais augošo koku krāju pieaugums Latvijas valsts mežos ir 12 milj. kubikmetri, bet nocirsts tiek 5 - 7 m i l j . m ³ k o k s n e s .

LVM apsaimniekotie meži ik gadu piesaista 4,1 milj. tonnu oglekļa jeb 15 milj. tonnu CO₂, bet kopējais uzkrājums dzīvajā biomasā jeb visos LVM apsaimniekotajos mežos ir 109 milj. tonnu oglekļa jeb 400 milj. tonnu CO₂ ...".

20.septembris. Kokaudzētava "Mazsili". LVM valdes loceklis **Edvīns Zakovics** (priekšplānā) tiekas ar LMNA pārstāvjiem ...

Savukārt meža resursu ilgtspējīgas izmantošanas nozīmi uzsvēra Latvijas Meža sertifikācijas padomes priekšsēdētājs **Māris Liopa**: "... Ilgtspējīga attīstība nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai, sabalansējot trīs savstarpēji saistītas dimensijas: vides, ekonomisko un sociālo...".

Māris Liopa īpaši uzsvēra mežu kopšanas nozīmi. Kopts mežs ir produktīvāks un dzīvotspējīgāks. Kopšana nodrošina optimālu augšanas telpu katram kokam. Tam pietiek saules gaismas un barības vielu. Kokam ir iespēja pilnībā realizēt savu augšanas potenciālu (ģenētiski noteikto) gan garumā, gan apjomā.

A/S „Latvijas valsts meži” (LVM) struktūrvienības „LVM sēklas un stādi” Kokaudzētavas vadītājs **Kārlis Strazdiņš** izrādīja „Mazsili” apsaimniekotās platības. Kokaudzētavā gadā realizē aptuveni 14 milj. koku stādu, - audzē priedes, egles, bērzus un melnalkšņus. „Mazsili” ir viena no vismodernākajām kokaudzētavām Baltijas valstīs, un ir viens no lielākajiem darba devējiem Sabiles apkārtnē. Uzņēmumā strādā ap 65 darbinieku, zina stāstīt kokaudzētavas „Mazsili” vadītājs **Kārlis Strazdiņš**. Kokaudzētavas platība ir 47 ha. Lai gan kokaudzētava šeit atrodas no sešdesmito gadu beigām, daļa platības izveidota vietā, kur vēl pirms 10 gadiem zaļoja mežs. Šeit izvietotas 9 siltumnīcas ar platību lielāku nekā hektārs, kur cilvēks starp garajām zaļo stādīņu rindām reizē jūt meža varenību un pats jūtas gluži kā milzis. 5 miljoni izaudzēto stādīņu tiek uzglabāti kokaudzētavas saldētavās, kur visas ziemas garumā gaisa temperatūra nepārsniedz -4 °C. Ierīkotās saldētavas dod iespēju kokaudzētavai darboties rudens sezonā, strādājot līdz pat decembrim.

„Stādus liekam saldētavā rudenī, un jau agrā pavasarī tie gaida stādīšanas sezonas sākumu. Saldētavā varam ievietot 4,3 – 5 miljonus stādu. Aizvadītajā ziemā divās saldētavās pavasari gaidīja 4,7 milj. egles, priedes un bērza stādi,” atklāj kokaudzētavas vadītājs

K. Strazdiņš. Saldētavas tiek izmantotas arī tam, lai uz lauka un poligonā esošajiem stādiem pavasarī aizkavētu strauju plaukšanu. Saldētavas izmanto arī stādu dzesēšanai, tos saglabājot stādīšanai līdz maijam – jūnijam. Šeit darbojas ietvarstādu šķirošanas un iepakšanas līnija, kā arī stādu vaskošanas iekārta.

26.septembrī, Lietuvā norisinājās Lietuvas Meža nozares arodbiedrību federācijas (LMPF) kongress. Viesa statusā tajā klāt bija arī LMNA priekšsēdētāja **Inguna Siņica**.

26.septembris, Lietuva. Sadarbības partneres: LMNA priekšsēdētāja **Inguna Siņica** (no kreisās), Lietuvas Meža nozares arodbiedrību federācijas prezidente **Diana Raitelaitiene** un Lietuvas Arodbiedrību konfederācijas prezidente **Inga Ruginiene**

LMNA dalība Valsts Meža dienesta informatīvajās sanāksmēs. Šī gada pavasarī LMNA priekšsēdētāja **Inguna Siņica** tikās ar Valsts meža dienesta ģenerāldirektoru **Andi Krēsliņu**, lai pārrunātu nozares aktualitātes un kopīgi meklētu iespējamus risinājumus problēmām (skat. "LMNA Ziņas" 4.). Sarunas gaitā sociālie partneri vienojās par kopīgu rīcību VMD darbinieku problēmu risināšanā. Ģenerāldirektors atbalstīja ierosinājumu Arodbiedrības pārstāvjiem piedalīties Dienesta reģionālajās informatīvajās sanāksmēs, informācijas sniegšanai par Arodbiedrības darbību.

Notikušas jau divas šādas sanāksmes: **18. septembrī**, Rīgas reģionālajā virsmežniecībā notika pirmā izbraukuma sanāksme, bet **25. septembrī**—Zemgales virsmežniecībā. Šajā sanāksmē piedalījās arī VMD ģenerāldirektors **A.Krēsliņš**. Viņš atzinīgi novērtēja Arodbiedrības

25.septembris. Zemgales virsmežniecībā darbiniekus uzrunā **A.Krēsliņš**.

Kongresa gaitā tika izskatīts plašs problemātisko jautājumu loks un ievēlēta jauna Federācijas vadība.

Par Lietuvas Meža nozares arodbiedrību federācijas (LMPF) jauno prezidentu ievēlēja **Dianu Raitelaitieni !!!**

LMNA jaunajai Lietuvas arodbiedrību federācijas vadībai novēl panākumus, izturību, enerģiju un vienotību.

LMNA un LMPF lepojas ar sadarbību, un draudzību vairāk nekā 20 gadu garumā. Nolemts arī turpmāk cieši sadarboties un dalīties pieredzē nozares jautājumos, kā arī vienoti pārstāvēt Baltijas valstu arodbiedrību nostāju Eiropas un Pasaules nozares komiteju ietvaros.

LMNA darba koordinētāja A.Kice un LMNA biedru koordinētāja **L.Brahmane** un VMD darbiniekus informēja par Arodbiedrības veikumu, aktualitātēm, turpmākajiem plāniem, kā arī par biedru iespējām. Akcentēja kopīguma nozīmi darbinieku labklājības celšanā. Arodbiedrības pārstāves uzsvēra arodbiedrības biedru skaita nozīmi algu pārrunu veikšanas gaitā. Jo vairāk VMD darbinieku iesaistīsies Arodbiedrībā, jo lielākas iespējas sasniegt vēlamu rezultātu algu pārrunās.

Klātesošie Virsmežniecību darbinieki uzdeva lietīškus jautājumus, izteica priekšlikumus par kopīgumā iekļaujamiem jautājumiem.

Rīgas reģionālās virsmežniecības darbiniekus Arodbiedrība informēja, ka ir atjaunota Rīgas reģionālās virsmežniecības arodorganizācija.

Ir gandarījums, ka pāris nedēļu laikā Arodbiedrībai pievienojās jauni biedri, gan vienā, gan otrā Virsmežniecībā.

Šādi informatīvie izbraukumi iespējami sadarbībā ar Baltijas Organizēšanas Aliansi.

LATVIJAS BRĪVO ARODBIEDRĪBU SAVIENĪBĀ

27. septembrī Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes sēdē LBAS neatbalstīja valsts budžeta projektu, uzsverot neizpildītos solījumus izglītības, zinātnes, veselības aprūpes jomās, kā arī sociālā dialoga trūkumu.

LBAS priekšsēdētājs **Egils Baldzēns**: *"Protams, ka valdība var pieņemt lēmumus, bet vispirms tai ir jādiskutē ar sociālajiem partneriem, un tikai tad partijām savā starpā. Nevis jāinformē sociālie partneri par jau pieņemtiem lēmumiem, kurus grozīt gandrīz praktiski nav iespējams."*

Veidojot nākamā gada budžetu, konsultācijas ar sociālajiem partneriem nav notikušas, līdz ar to sociālā dialoga principi nav ievēroti, un valdība pati nepilda savus lēmumus – gan par veselības aprūpes, gan par pedagogu darba samaksas grafiku.

26. septembrī LBAS Valde **nolēma** neatbalstīt 2020. gada valsts budžeta un 2020. - 2022. gada vidējā termiņa budžeta projektu. Pieņemot šādu lēmumu, LBAS Valde ņēma vērā, ka valdība saskaņā ar SDO Konvenciju Nr. 144 **"Par trīspusējām konsultācijām starptautisko darba tiesību normu piemērošanas sekmēšanai"** (Latvijā ratificēta), izstrādājot 2020. gada valsts budžetu un 2020. - 2022. gada vidējā termiņa budžetu, neievēro sociālā dialoga pamatprincipus.

Diskusijas par valsts budžeta projektu turpināsies Saeimā, un arodbiedrības cer uz Saeimas deputātu izpratni par nepieciešamību uzlabot valsts budžeta projektu sabiedrības interesēs.

STAR PTAUTISKAJĀ ARODKUSTĪBĀ

10.-13. septembrī, Vīnē, notika Fridriha Eberta Fonda (FES) rīkots forums: **"Tikai pāreja vai tikai saruna? Ceļā uz solidāru pārveidošanos Centrālajā Austrumeiropā un Centrālāzijā un taisnīgu pāreju klimata pārmaiņu ietekmē uz iedzīvotājiem un darbiniekiem"**.

Forumā piedalījās pārstāvji no FES Centrālās un Austrumeiropas biroja, Āfrikas kontinenta pārstāvis no Kongo Demokrātiskās Republikas FES biroja, **ITUC** (Starptautiskā arodbiedrību konfederācija),

E3G (neatkarīga klimata pārmaiņu ideju laboratorija, kas paātrina pāreju uz klimatam drošu pasauli), kā arī arodbiedrību pārstāvji no Centrālās un Austrumeiropas, kā arī no Centrālās Āzijas.

Pamatojoties uz Fridriha Eberta Fonda (FES) uzaicinājumu, Forumā piedalījās arī Meža nozares arodbiedrības (LMNA) pārstāvji: priekšsēdētāja **Inguna**

10.septembris. Vīne. LMNA delegācija Forumā: **I. Siņica** (no kreisās), **L.Brahmane**, **U.Roze** un FES pārstāvis no Kongo Demokrātiskās Republikas **Robert Muthami**

Siņica, Valdes loceklis **Uldis Roze** un LMNA biedru koordinētāja **Ligita Brahmane**.

Galvenais foruma uzdevums bija uzsvērt arodbiedrību lomu taisnīgas pārejas nodrošināšanai darbiniekiem, kuriem transformēties darba vietas klimata pārmaiņu rezultātā. Darbs pie taisnīgas pārejas apvieno visus, kas tic taisnīgai reģionālās attīstības veicināšanai:

arodbiedrības, nozares pārstāvjus, valsts pārvaldi, valdības, pilsonisko sabiedrību un citus, kam svarīgs šis mērķis.

Lai gan nākamajā desmitgadē Eiropā ir neizbēgama ogļu kurināmā pakāpeniska pārtraukšana, dažu Centrālās un Austrumeiropas valstu valdības pretojas šai tendencei. Viņu arguments: ogles ir energoapgādes drošības un ekonomiskās labklājības atslēga, un strādnieki un kopienas reģionos, kas ir atkarīgi no ogļiem, ļoti cietīs, ja tiks ieviesta pakāpeniska pārtraukšana.

Forumā atklāšanā FES pārstāvis **Matias Vebers** uzsvēra: "... Klimata pārmaiņas šobrīd ir viens no biežāk apspriežamajiem jautājumiem plašsaziņas līdzekļos. Arvien vairāk ir dzirdams par anomālām dabas parādībām, kā rezultātā notiek cilvēku migrācija. CO₂ izmešu samazināšanas rezultātā bez darba palikušo darbinieku sociālo garantiju vai pārkvalifikācijas nodrošināšanai ļoti būtiska ir arodbiedrību iesaiste. Eiropas Savienības valstis aktīvi strādā šo jautājumu risināšanā. Jautājumus aktīvi apspriež gan nacionālajā, gan reģionālajā līmenī. Tomēr ir lielas atšķirības starp Austrumiem un Rietumiem (piem. algas). It sevišķi tajās valstīs, kuras iestājās ES pēc 2014. gada. Svarīgi, lai Austrumeiropas valstis varētu aizstāvēt sevi ES ietvaros. Ekonomiskās izmaiņas rada nopietnas izmaiņas arī sociālajā jomā. Jāveicina sociālais dialogs. Sociālais miers bez arodbiedrību dalības nav iespējams..."

FES pārstāve **dr. Sonja Shirmbeck** informēja, ka Zaļo partijas jau nodarbojas ar jautājumu par taisnīgu pāreju klimata pārmaiņu ietekmē, bet nesadarbojas ar arodbiedrībām.

Klimata krīze ir sociālā krīze! Tā skar visas ekosistēmas (ūdens, ēdiens, dzīvesvieta, tiesības uz dzīvi). Palielinās cilvēku skaits, kuri cieš no klimata pārmaiņām. Visvairāk cieš tautas, kuras vismazāk ieguldījušas CO₂ izmešu samazināšanā. Trūcīgie iedzīvotāji visgrūtāk pārdzīvo klimata pārmaiņas (Kijevā un Tbilisi karstums un strādniekiem nav iespēja ieslēgt kondicionierus). Problēmas arvien samilzt.

Arodbiedrībām jāstrādā cilvēku apvienošanās veicināšanā, lai ietekmētu politiskus pievēršties klimata krīzes novēršanai.

FES pārstāvis no Kongo Demokrātiskās Republikas **Robert Muthami** : "... Daudzās Āfrikas valstīs gaisa temperatūra paaugstinās, kā rezultātā ir zaudētas ap 70 miljoni pilnas slodzes darba vietas. Āfrikas kontinentā arodbiedrību uzdevums ir vienošanās par darbinieku apmācību nodrošināšanu darbam ar jaunām tehnoloģijām. Tas ir politisks jautājums un risināms sociālā dialoga ceļā. Taisnīga pāreja prasa garantijas augstākajā līmenī..."

Sebastian Stone no ITUC uzsvēra klimata pārmaiņu ietekmi uz iedzīvotājiem un darbiniekiem. Aptuveni 40% no visām darba vietām pasaulē pa tiešo atkarīgas no ekosistēmas pakalpojumiem. No siltuma stresa iespējams zaudēsim aptuveni 72 miljoni darba vietu. 2050. gadā būs vairāk nekā 250 miljoni cilvēku, kuriem būs jāmigrē klimata izmaiņu dēļ. Visvairāk par CO₂ izmešiem atbild enerģētika, transports un celtniecība. Jebkurā gadījumā, ja nekādi pasākumi netiks veikti, darbavietu uz mirušas planētas nebūs. Tādēļ jāpanāk klimata izmaiņu samazināšana, jāpalielina darbinieku informētība par klimata izmaiņu sekām. Sociālā dialoga ietvaros to var panākt.

92 valstis atzinušas taisnīgas pārejas nepieciešamību (**Silēzijas deklarācija**). 55 valstis izstrādājušas plānu taisnīgai pārejai. Jārealizē praksē tas, ko valstis ratificējušas. Ir vajadzīgi darba standarti, lai nodarbinātajiem maksātu tikpat cik mītnes zemē dzīvojošajiem. Ir plāns CO₂ standartu samazināšanai līdz 2050. gadam. To būs grūti realizēt valstīm, kurām nav liela budžeta. Pāreju nekādā gadījumā nevajag veikt ātri. Pirmkārt jādomā par cilvēkiem un jāaizstāv viņu intereses. Arodbiedrības var formulēt izmaiņas, kuras jau notiek. Bez sociālās vienotības nevar būt veiksmīga klimata izmaiņu novēršanas politika.

E3G pārstāvis **Alexander Reitzenstein** informēja par taisnīgas pārejas nozīmi. Galvenais ir pēc iespējas ātrāk veikt CO₂ izmešu samazināšanu, lai izbēgtu no vissliktākā klimata izmaiņu scenārija. Taisnīga pāreja nepieciešama, lai ierobežotu negatīvu seku iespējamību skartajām nozarēm un nodrošinātu sociālo saliedētību. Tieši sociālā saliedētība ir saistošais posms starp klimata, sociālo un ekonomisko politiku. Taisnīga pāreja - ir instruments ceļā uz saliedētāku sabiedrību un cerība, ka "zaļā" ekonomika būs spējīga nodrošināt cienīgas darbavietas un iztikas līdzekļus visiem.

7. OKTOBRIS - VISPASAULES CIENĪGA DARBA DIENA.

Pasaule atrodas uz nestabila ceļa. Liela daļa darbinieku jūtas nedroši savās darba vietās, pieaug nelīdzsvarotība. 1,2 miljardi cilvēku joprojām dzīvo lielā nabadzībā.

Daudzās valstīs arodbiedrību tiesības un kopīgumu pārrunas ir apdraudētas. Darba devēji pat mēģina ierobežot darbinieku tiesības uz streiku, negrib atzīt un aicina pārskatīt Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) pamattiesību normas, kas darbojas jau desmitiem gadu.

Katastrofas, ko izraisa klimata pārmaiņas, jau ir izpostījušas daudzu cilvēku dzīves, tomēr politikas veidotāji nevar saņemties drosmi, lai noslēgtu globālo klimata vienošanos. Uz mirušas planētas nebūs darba vietu.

Dominējošais globālais ekonomiskais modelis sagrauj darba vietas un planētu. Tas mazina demokrātiju un taisnīgumu.

7.oktobrī— Vispasaules Cienīga Darba Dienā arodbiedrības visā pasaulē rīko demonstrācijas, darba vietu pasākumus, sabiedriskas aktivitātes un daudz cita veida pasākumus, lai atbalstītu tiesības uz cienīgu darbu.

Cienīgam darbam jābūt ikviena cilvēka darba kārtībā - darbinieka, darba devēja un valdības. Cienīgs darbs ir cienīgas dzīves pamats, iespēja nopelnīt iztiku un dot ieguldījumu sabiedrībā.

Darbinieki organizē arodbiedrības, lai panāktu cienīgu darbu: pieņemamu darba laiku, taisnīgu algu, slimības pabalstu, apmaksātu atvaļinājumu utt. Nekas no šī nav panākts bez darbinieku organizēšanās un kopīgas rīcības.

Cienīga darba ienaidnieki ir un vienmēr ir bijusi korporatīvā alkatība. Pārmērīgu peļņu var gūt tikai uz strādājošo rēķina, un pēdējos gados peļņa pieaug, bet algu samazināšanās ir proporcionāla peļņas izaugsmei. Eiropā kopš 70. gadu vidus algas ir pakāpeniski samazinājušās - no gandrīz 73% līdz apmēram 63% šodien.

Šis process ir cieši saistīts ar ilgstošu un sarežģītu globālo līgumslēdzēju un apakšuzņēmēju piegādes ķēžu izveidi, nodrošinot preces un pakalpojumus, kas virza globālos zīmolus, pārāk bieži izmantojot izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, negodīgu algu un citu izmaksu samazināšanu. Šīs tendences pamatā pārāk bieži ir atteikums atzīt vai sarunāties ar arodbiedrībām un dažreiz pat aizliegt dalību arodbiedrībās. Ja

darbinieki neorganizējas, viņi ir bezspēcīgi, lai nodrošinātu cieniņu darba samaksu un nosacījumus.

Visu šo iemeslu dēļ šī gada **7. oktobrī – Cienīga Darba Dienā arodbiedrības prasa "izbeigt korporāciju alkatību" un "pasaulei nepieciešams darba samaksas pieaugums"**.

Lai sasniegtu šo darba samaksas pieaugumu, mums ir vajadzīgas stipras arodbiedrības, kas apsēžas pie galda kopā ar darba devējiem, lai kopīgi vienotos par darba samaksu un nosacījumiem.

DARBA AIZSARDZĪBA

VAI STRĀDĀT KLŪST DROŠĀK?

VDI Pārskatu 2018. turpināja lasīt **Ā. Smildziņš**, LMNA eksperts

Saskaņā ar Valsts darba inspekcijas (turpmāk - Darba inspekcija) rīcībā esošajiem datiem **2018. gadā** Latvijā kopā nelaimes gadījumos darbā cietis **2 191 nodarbinātais**, t.sk. **209 nodarbinātie** guvuši smagus veselības traucējumus, un **30 nodarbinātie** gājuši bojā. Salīdzinot ar 2017. gadu, 2018. gadā **par 17 %** ir pieaudzis kopējais nelaimes gadījumos darbā cietušo skaits, bojā gājušo skaits pieaudzis par **43 %**.

2018. gadā visvairāk nelaimes gadījumos darbā cietušo bija apstrādes rūpniecībā – **663**, bet starp apstrādes rūpniecības apakšnozarēm **2018. gadā visvairāk nelaimes gadījumu darbā bijis kokapstrādē un mēbeļu ražošanā – 36 %**.

NACE kods	Nozare	Kopā		Tajā skaitā			
				Smagi		Letāli	
		2017	2018	2017	2018	2017	2018
A 02	Mežsaimniecība un mežizstrāde	25	41	6	11	2	6
C 16	Koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles	218	212	27	11	1	2
C 17	Papīra un papīra izstrādājumu ražošana	5	3	0	0	0	0
C 31	Mēbeļu ražošana	49	24	2	0	0	0
Meža nozares uzņēmumos		297	280	35	22	3	8
Latvijā		1916	2191	206	209	21	30

Visu **2018. gadā** reģistrēto nelaimes gadījumu darbā cēloņu analīze liecina, ka **71 %** gadījumos cēlonis esot bijis **nedroša cilvēka rīcība** (nav ievēroti darba drošības noteikumi vai instrukcijas, nepietiekīga uzmanība, lietotas nepielautas vai nepiemērotas darba metodes, ...), (nāves gadījumos – **30,6 %**). Nelaimes gadījumu cēloņi **darba organizācija un ar to saistītie trūkumi** (trūkumi vadībā, nepietiekīga kontrole, neapmierinoša darbinieku instruēšana un apmācība, neapmierinoša darba telpas izveidošana, ...) bijuši **10,6 %** gadījumos (nāves gadījumos – **36 %**).

2018. gadā Darba inspekcija izmeklējusi **61 nāves gadījumu darbā**, kas neesot bijuši saistīti ar darba vides faktoru iedarbību, no tiem **52 (85 %)** bijuši t.s. **dabīgās nāves gadījumi**. Periodā **no 2014. gada līdz 2018. gadam** nav pārnākuši no darba mājās **166** nodarbinātie, kuri gājuši bojā nelaimes gadījumā darbā, un **201** nodarbinātais, kuru darbā esot pārsteigusi nāve. Analīze par šiem pēdējiem gadījumiem ir skopa. Par nelaimes gadījumiem, kas notikuši ar pašnodarbinātajām personām, tām izpildot darbus uzņēmumos, Darba

inspekcijas darbības pārskatā ziņu nav.

Vīrieši vairāk par sievietēm cieš nelaimes gadījumos darbā – apmēram **2/3** no cietušo kopskaita.

Visbiežāk traumētas rokas (elkoņi, plaukstas, pirksti, delnas locītavas ...) – **34 %**; kājas (pirksti, ceļi, potītes, pēdas ...) – **26 %**; galva, t.sk. galvas un galvaskausa nervi, asinsvadi, sejas daļas, acs (acis), auss (ausis), zobi ... **16 %** gadījumu.

•2018. gadā nelaimes gadījumu rezultātā zaudēto darba dienu (darba nespējas dēļ) skaits - 12 447.

•Darba devēja zaudējumi, kas saistīti ar darbā notikušo nelaimes gadījumu:

- Pēc darba nespējas lapām (A) izmaksāta nauda - **EUR 376 223**

- Zaudējumi, kas radušies sabojāto ražošanas līdzekļu dēļ - **EUR 17 499**

- Sagrauto ēku un būvju vērtība - **EUR 50 192**

•Ierosinātie kriminālprocesi: Kriminālprocesu skaits – **23.**

Vai zināt, cik valstij izmaksā viens darbā bojā gājušais meža nozarē?

Pagājušajā gadā diskusijas "Nulle bojāgājušo uz Latvijas ceļiem – realitāte vai utopija" laikā Ceļu satiksmes un drošības direkcijas (CSDD) valdes priekšsēdētājs **A. Lukstiņš** minēja, ka **Ceļu satiksmes negadījumos viens bojāgājušais valstij patlaban rada zaudējumus līdz 600 000 eiro.** (No TVNET/LETA 14.06.2018.). Viņš atzina, ka šajā aprēķinā ņemtas vērā vairākas pozīcijas. Kopējas izmaksas veido tiešie un netiešie zaudējumi.

Tiešie tautsaimniecības zaudējumi ir naudas izteiksmē novērtētās medicīniskās izmaksas, zaudētās un bojātās mantas un administratīvās izmaksas, ko radījuši ceļu satiksmes negadījumi.

Netiešie tautsaimniecības zaudējumi ir tā kopprodukta daļa, kas netiek saražota sakarā ar to, ka ceļu satiksmes negadījumā cilvēks ir gājis bojā. Netiešās izmaksas veidojot **75-80 %** no kopējās izmaksu summas. Šo izmaksu apjoms ir atkarīgs no bojā gājušo vidējā vecuma, valsts ekonomiskās situācijas u.c. faktoriem.

Morālais un arī materiālais kaitējums bojāgājušo tuviniekiem nav vēl pietiekami izvērtēts un to nav viegli izdarīt. Arī darbu vadītājiem, uzņēmuma atbildīgajām personām, darba biedriem paziņot bojāgājušā nodarbinātā tuviniekiem par viņa bojāeju ir morāli smags pārdzīvojums.

Piezīme (Ā.S.): "Pagaidām nav pieejami pētījumi vai metodika par bojāgājušo nodarbināto izmaksu aprēķināšanu apstrādes rūpniecībā, t.sk. meža nozarē, taču izmaksas varētu būt krietni lielākas par iepriekšminētajiem **600 000 eiro**. Aprēķini par darbā bojāgājušo izmaksām valsts, uzņēmuma un ģimenes līmenī varētu būt viena no atbildēm uz jautājumu **"Vai darba aizsardzība var būt ekonomiski izdevīga?"**.

Manuprāt, to veicinātu arī publicitātes plašsaziņas līdzekļos palielināšana par notikušajiem nāves gadījumiem ...".

Prāts ir līdzīgs izpletnim. Tas nedarbojas, ja nav atvērts.

Frenks Zapa